

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Sesijas dokuments

23.1.2008

B6-0048/2008

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Noslēdzot debates par Augstā pārstāvja kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos un Komisijas paziņojumiem

ievērojot Reglamenta 103. panta 2. punktu,

iesniedza *Pasqualina Napoletano, Christa Prets, Libor Rouček un Vicente Miguel Garcés Ramón*

PSE grupas vārdā

par Irānu

Eiropas Parlamenta rezolūcija par Irānu

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Irānu, īpaši attiecībā uz kodolprogrammas jautājumu un cilvēktiesībām, jo īpaši rezolūcijas, kuras pieņēma 2005. gada 13. oktobrī, 2005. gada 17. novembrī, 2006. gada 15. februārī un 2007. gada 25. oktobrī,
- ņemot vērā Eiropadomes secinājumus, jo īpaši, kas pieņemti 2007. gada 14. decembra sanāksmē,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes 2006. gada 31. jūlija rezolūciju Nr. 1696, 2006. gada 27. decembra rezolūciju Nr. 1737 un 2007. gada 24. marta rezolūciju Nr. 1747, par Irānas kodolprogrammu,
- ņemot vērā darba plānu, par ko vienojušās Irāna un Starptautiskā Atomenerģētikas aģentūra (SAEA), kura mērķis noskaidrot jautājumus, kas saistīti ar Irānas kodolprogrammu (Drošības kontroles līguma, kas saistīts ar Kodolieroču neizplatīšanas līgumu ieviešanu Irānas Islāma Republikā COV/2007/48 (2007. gada 30. augusts) un pielikums INFCIRC/711),
- ņemot vērā SAEA valdes ziņojumus, jo īpaši 2007. gada 15. novembra ziņojumu (GOV/207/58) par Drošības kontroles līguma, kas saistīts ar Kodolieroču neizplatīšanas līgumu ieviešanu un ANO DP rezolūcijas Nr. 1737 un Nr. 1747 attiecīgo punktu ieviešanu Irānas Islāma Republikā,
- ņemot vērā AVS Izlūk dienesta novērtējuma ziņojumu par Irānas nodomiem un kapacitāti kodolenerģētikas jomā, kas publicēts 2007. gada 3. decembrī un SAEA ģenerāldirektora paziņojumu (paziņojums presei 2007/22) par šo jautājumu,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās Asamblejas 2006. gada 19. decembra rezolūciju Nr. 61/176, jo īpaši ANO ĢA rezolūciju Nr. 62/168 par cilvēktiesību stāvokli Irānas Islāma Republikā, kas pieņemta 2007. gada 18. decembrī,
- ņemot vērā ANO ĢA rezolūciju par moratoriju attiecībā uz nāvēssodu, kas pieņemta 2007. gada 18. decembrī,
- ņemot vērā otrās 2007. gada 7.-9. decembrī notikušās ES un Irānas parlamentu sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā Reglamenta 103. panta 2. punktu,

Par kodolprogrammu:

A. tā kā Līguma par kodolieroču neizplatīšanu IV pantā noteikts, ka Līgums nav

interpretējams tā, ka tas skar līgumslēdzēju pušu neatņemamās tiesības attīstīt atomenerģijas izpēti, ražošanu un izmantošanu miermīlīgiem nolūkiem bez diskriminācijas un saskaņā ar Līguma I un II pantu;

- B. tā kā Irāna līdz šim nav pārtraukusi visus ar urāna bagātināšanu un pārstrādi saistītos pasākumus, kā arī nav īstenojusi Kodolieroču neizplatīšanas līguma papildprotokolu, kā prasīts ANO DP rezolūcijās Nr. 1696/2006, Nr. /2006 un Nr. 1696/2006, 1737/2006 un 47/2007, lai atjaunotu ticību tam, ka šī programma paredzēta tikai miermīlīgiem mērķiem;
- C. tā kā pēdējās ES Augstā pārstāvja *Javier Solana* un Irānas galvenais sarunveža kodolprogrammas jautājumos *Saeed Jalili* sarunas Londonā 2007. gada 30. novembrī beidzās bez pozitīva rezultāta, jo īpaši attiecībā uz to, kā Irāna pilda ANO Drošības padomes prasību paturēt urāna bagātināšanu;
- D. tā kā SAEA ģenerāldirektors *Mohamed ElBaradei* pēdējā ziņojumā 2007. gada 15. novembrī (GOV/207/58) atzīmēja, ka ir panākumi īstenojot SAEA drošības pasākumus Irānā un ka tā sniegusi vairāk informācijas par kodolprogrammas iepriekšējiem posmiem; tā kā viņš tomēr uzsvēra, ka nepieciešama ciešāka sadarbība, lai izskaidrotu pašreizējo rīcību, tostarp par augsti bagātināta urāna paliekām, ko inspektori atrada kodolražotnēs, tā kā viņš neatlaidīgi aicina Irānu cik iespējams ātri īstenot papildprotokolu;
- E. tā kā ASV Izlūkdienesta novērtēšana ziņojumā, kas publicēts 2007. gada 3. decembrī, tika noteikts, ka Irāna, kas savu kodolieroču programmu pārtrauca 2003. gadā, to līdz 2007. gada vidum Irāna, kas bija apturējusi savu kodolieroču programmu 2003. gadā, to nebija atsākusi, tomēr ir bažas par urāna bagātināšanu un tā iespējamo izmantošanu kodolieročiem nākotnē;
- F. tā kā pēc ANO DP rezolūciju Nr. 1737 un Nr. 1747 pieņemšanas, lai panāktu patiesas izmaiņas, nepieciešamas turpmākas starptautiskās sabiedrības politiskas un diplomātiskas iniciatīvas,
- G. tā kā G8 valstu vadītāji ikgadējā augstākā līmeņa sanāksmē 2007. gada 6.–8. jūnijā uzsvēra, ka ir ļoti svarīgi izstrādāt un ieviest daudzpusējas pieejas mehānismus attiecībā uz kodoldegvielas ciklu kā iespējamo alternatīvu bagātināšanas un pārstrādes pasākumiem valstī;

Par cilvēktiesībām:

- H. tā kā visas attiecīgās starptautiskās institūcijas, starptautiskās cilvēktiesību organizācijas, Irānas pilsoniskā sabiedrība un cilvēktiesību aizstāvji ir vienprātis par to, ka situācija Irānā attiecībā uz cilvēktiesībām pēdējos gados ir pasliktinājusies, neskatoties uz vairākiem Irānas iestāžu centieniem atbalstīt vispārējās vērtības;
- I. tā kā pēdējos gados, jo īpaši 2007. gadā pieauga cilvēku nogalināšanas gadījumi Irānā, tostarp nepilngadīgo un homoseksuāļu, bieži vien publiski pakarot;
- J. tā kā pēdējo mēnešu laikā žurnālisti, sievietes tiesību aizstāvji, arodbiedrību biedri,

inteliģences pārstāvji, studenti un skolotāji tika apcietināti, aizturēti un bieži vien spīdzināti;

- K. tā kā represijas pret etniskām un reliģiskām grupām, kas īsteno savas tiesības brīvi paust viedokli un ticību, kā arī šo grupu diskriminācija pieaug, jo īpaši attiecībā pret kurdiem (ap 500 cilvēku ir apcietināti, vairākums no viņiem ir studenti), arābiem, kā arī pret bahai reliģijas un sufisma piekritējiem;
- L. tā kā pēdējos mēnešos desmitiem studentu tika aizturēti pēc protestiem pret daudzu mācībspēku atlaišanu un citiem pasākumiem, lai vēl vairāk ierobežotu vārda brīvību universitāšu pilsētiņās, tostarp vairāku studentu publikāciju aizliegšanu, kā arī studiju pārtraukšanu un studentu izslēgšanu;
- M. tā kā Irāna joprojām nav parakstījusi ANO Konvenciju par visa veida diskriminācijas novēršanu pret sievietēm,

Par ES attiecībām ar Irānu:

- N. tā kā 2003. gada decembrī Irāna pārtrauca ES un Irānas vispusīgo dialogu un kopš 2004. gada jūnija saistībā ar ES un Irānas cilvēktiesību dialogu nav notikusi neviena sanāksme;
- O. tā kā ES attiecības ar Irānu pēdējos gados bijušas balstītas uz trīspusēju pieeju, proti, sarunām par tirdzniecības un sadarbības līgumu, politisko dialogu un cilvēktiesību dialogu, un tā kā šos trīs aspektus nevar nodalīt;
- P. tā kā Eiropas Komisijai ar Irānu nav nekādu līgumisku attiecību un Irānā nav Eiropas Komisijas delegācijas;

Par kodolprogrammu:

1. pauž atbalstu ES centieniem rast sarunu rezultātā panāktu ilgtspējīgu atrisinājumu Irānas kodolprogrammas sakarā un uzsver svarīgo SAEA lomu; pauž bažas par to, ka pēdējās es Augstā pārstāvja kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos *Javier Solana* un Irānas galvenā sarunveža *Saeed Jalili* diskusijās nav panākts jūtams rezultāts;
2. atzīmē panākumus SAEA Irānas darba plāna ieviešanā un mudina Irānu turpināt sadarbību ar SAEA un sniegt pilnīgas, skaidras un ticamas atbildes par tās iepriekšējiem un pašreizējiem pasākumiem kodolenerģētikas jomā, kā arī ratificēt un ieviest papildu protokolus; uzsver arī, ka šāda rīcība un pārskatāmības pasākumi, ko pieprasa SAEA, būtu pozitīvs solis, lai veidotu uzticību Irānas kodolprogrammai;
3. pauž atbalstu visām politiskajām un diplomātiskajām iniciatīvām, kas, kā norādīts ANO DP rezolūcijā Nr. 1696, Nr. 1737 un Nr. 1747, paredzētas, lai sarunās panāktu Irānas kodolprogrammas jautājumu noregulējumu; atbalsta 2007. gada 14. decembra Eiropadomes secinājumus par pašreizējām debatēm ANO DP, lai sasniegtu šajās rezolūcijās izvirzītos mērķus;
4. atkārtoti pauž savu nostāju, ka pašreizējās kodolprogrammas eskalācijas atrisinājums ir

iespējams un ka nav jāparedz nekāda militāra darbība; aicina ASV administrāciju un visus pārējos iesaistītos dalībniekus atteikties no jebkādām runām par militāriem pasākumiem vai par pasākumiem, kuru mērķis ir mainīt šīs valsts iekārtu;

5. atzīst, ka Irānai ir tiesības attīstīt kodolprogrammu atbilstīgi Kodolieroču neizplatīšanas līguma IV pantam, uzskata, ka ES un citu starptautisko partneru iniciatīvas un priekšlikumi sadarbībai ar Irānu kodolenerģijas izmantošanas jomā miermīlīgiem mērķiem veicinātu pašreizējās krīzes atrisinājumu;
6. atzīmē ASV Izlūkdienesta novērtējuma ziņojuma nesenos secinājumus par Irānas militāro un civilo kodolprogrammu; uzskata, ka šajos secinājumos apstiprināta ES politika, kas izpaužas kā divējāda pieeja, lai izmantojot diplomātiskos kanālus, pārliecinātu Irānu pilnībā ievērot SAEA prasības ticamā un pārbaudāmā veidā atteikties no civilās programmas izmantošanas militāriem mērķiem;
7. tāpēc mudina Irānu nekavējoties uzsākt jaunu sarunu posmu par turpmāko kodolprogrammas virzību un pārtraukt visa veida urāna bagātināšanas pasākumus; aicina ASV pēc to diplomātiskajiem panākumiem sarunās ar Ziemeļkoreju kopā ar ES piedalīties sarunās ar Irānu, ņemot vērā, ka ASV var piedāvāt papildu drošības garantijas;
8. aicina veikt ticamus pasākumus daudzpusējas kodolatbrūšanās jomā, stiprinot Kodolieroču neizplatīšanas līgumu, kā arī aicina ES uzņemties iniciatīvu, lai izvestu no strupceļa pašreizējās sarunas par kodolatbrūšanos;
9. uzsver, ka sadarbība ar ASV, Krieviju, Ķīnu un valstīm, kas nav pievienojušās iepriekš minētajam līgumam, ir svarīga, lai izvērtētu papildu koncepcijas, kuru mērķis ir panākt vispārēju vienošanos ar Irānu par kodoliekārtām un to izmantošanu un ir svarīgi ņemt vērā Irānas intereses drošības jomā;
10. uzskata, ka šāda vispārēja vienošanās būtu lietderīga ilgtspējīgai reģionālai drošības sistēmai, kas aptvertu Indiju, Pakistānu un citas kodolvalstis, kā arī uzskata, ka Irānai būtu jāuzņemas atbildība reģionālā mērogā un jāpalīdz panākt, lai Tuvajos Austrumos nebūtu masu iznīcināšanas ieroču;
11. aicina starptautisko sabiedrību nopietni pārdomāt jauna daudzpusēja pamata izveidi attiecībā uz atomenerģijas izmantošanu, kas tādā veidā, kā to piedāvā SAEA, varētu nodrošināt kodoldegvielas piegādes, līdz minimumam samazinot kodolieroču izplatīšanās risku, kā arī neatliekami rīkoties šajā virzienā;

Par cilvēktiesībām:

12. izsaka dziļas bažas par cilvēktiesību stāvokļa pasliktināšanos pēdējos gados Irānā, par ievērojamo represiju pieaugumu attiecībā uz visām tām grupām, kas īsteno savas tiesības brīvi paust savu viedokli, kā arī par preses brīvības ierobežojumu pieaugumu Irānā un atgādina 2007. gada 25. oktobra rezolūciju par šo jautājumu;
13. nosoda nāvessodu kā tādu, jo īpaši nāvessoda pasludināšanu gados jauniem un nepilngadīgiem likumpārkāpējiem, kā arī šo sodu izpildi; aicina Irānu piemērot nesen

pieņemto ANO Ģenerālās asamblejas rezolūciju par nāvessoda izpildes moratoriju, kura mērķis – ar laiku likvidēt nāvessodu; atgādina Irānas starptautiskās saistības, jo īpaši Starptautisko paktu par pilsoņtiesībām un politiskajām tiesībām, kā arī Konvenciju par bērnu tiesībām, kurās nepārprotami pausts aizliegums izpildīt nāvessodu nepilngadīgajiem vai cilvēkiem, kas atzīti par vainīgiem noziegumos, kurus viņas pastrādājušas, kad bija nepilngadīgas; aicina Irānas iestādes steidzami grozīt kriminālkodeksu, lai moratoriju pārvērstu par pilnīgu aizliegumu;

14. pauž gandarījumu par ANO DP 2007. gada 18. decembrī pieņemto rezolūciju par nāvessoda moratoriju, kurā ir aicinājums ieviest vispārēju nāvessoda moratoriju kā pirmo soli ceļā uz nāvessoda aizliegšanu;
15. nosoda attieksmi pret reliģiskajām un etniskajām minoritātēm, piemēram, kurdiem un arābu etniskajām minoritātēm, kā arī bahai reliģijas un sufisma piekritējiem, kuri tiek diskriminēti, aizskarti un vajāti ticības vai etniskās izcelsmes dēļ; tāpēc aicina starptautisko sabiedrību pievērst uzmanību tam, ka Irānā pasliktinās etnisko un reliģisko minoritāšu stāvoklis;
16. atgādina Irānas valdībai par saistībām kā valstij, kura ir parakstījusi starptautiskos paktus par civiltiesībām un politiskajām tiesībām, kā arī ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, aizsargāt pamattiesības un cilvēktiesības, it īpaši uzskatu brīvību, un aicina atbrīvot visus ieslodzītos žurnālistus, studentus, sieviešu tiesību aizstāvjus, inteliģences un arodbiedrību pārstāvjus;
17. aicina Padomes prezidentūru, Komisiju un dalībvalstu diplomātiskos pārstāvjus steidzami uzsākt saskaņotu rīcību attiecībā uz iepriekš minētajiem jautājumiem;
18. aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar Eiropas Parlamentu efektīvi izmantot jauno demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu, lai Irānā veicinātu demokrātiju un cilvēktiesību ievērošanu, atbalstot dažādus pilsonisku sabiedrību veidojošus elementus, piemēram, sieviešu tiesības, ekonomiskās un sociālās tiesības, plašsaziņas līdzekļus bez cenzūras un kultūru dialogu ar partneriem Eiropā;

Par ES attiecībām ar Irānu:

19. uzsver, ka sadarbības un tirdzniecības nolīguma noslēgšana starp Irānu un ES ir atkarīga no tā, vai Irānā būtiski uzlabosies stāvoklis cilvēktiesību jomā, kā arī no tā, vai Irāna pilnībā sadarbosies ar SAEA un sniegs objektīvas garantijas, ka tās kodolprogramma ir paredzēta miermīlīgiem mērķiem;
20. aicina Komisiju iesniegt paziņojumu par pašreizējo stāvokli un perspektīvām ES un Irānas attiecībās un izskatīt iespēju atsākt dialogu par cilvēktiesībām vienlaicīgi ar sarunām par tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, ko varētu noslēgt, ja Irāna gūtu būtiskus panākumus cilvēktiesību un kodolprogrammas jomā;
21. prasa Komisijai izveidot delegāciju Irānā, lai turpinātu sarunas par palīdzību bēgļiem un narkotiku tirdzniecību, kā arī, lai veicinātu iestāžu un pilsoniskās sabiedrības dialogu;

22. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, KĀDP Augstajam pārstāvim, ES dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ANO ģenerālsekretāram, ANO Cilvēktiesību komisijai, Irānas Augstākās tiesas priekšsēdētājam, kā arī Irānas Islāma Republikas valdībai un parlamentam.